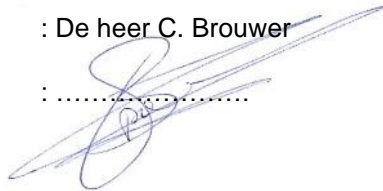

**RAPPORT
betreffende een
flora en fauna onderzoek
Van der Woudestraat 1a
te Warmond**

Status : definitief
Datum : 13 september 2016
Kenmerk : 1608J534/RSL/rap1.1
Auteur : De heer R. Sluijs

Vrijgave : De heer C. Brouwer

.....

Opdrachtgever : Rho adviseurs
: Mevrouw D. Gooijers
: Postbus 150
: 3000 AD Rotterdam

© IDDS bv. Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd bestand en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm,
elektronisch of anderszins zonder voorafgaande,
schriftelijke toestemming van de uitgever.

NOORDWIJK (hoofdkantoor)

's-Gravendijkseweg 37 | T 071 - 402 85 86
Postbus 126 | info@idds.nl
2200 AC Noordwijk | www.idds.nl

VEENENDAAL

T 0318 - 69 00 22

BREDA

T 076 - 548 66 20

HOOGVEEN

T 0528 - 72 22 29

SEVENUM

T 077 - 467 05 86

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
	1.1. PLANGEBIED EN VOORGENOMEN ONTWIKKELINGEN	3
	1.2. KENMERKEN PLANGEBIED	4
2.	WERKWIJZE	5
3.	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	6
	3.1. BRONNEN EN LITERATUURONDERZOEK	6
	3.1.1. VLEERMUIZEN	6
	3.1.2. GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN.....	6
	3.1.3. VAATPLANTEN	7
	3.1.4. VOGELS	7
	3.1.5. AMFIBIEËN EN REPTIELEN	7
	3.1.6. VISSEN.....	7
	3.1.7. OVERIGE BESCHERMDE SOORTEN	7
	3.2. BIOTOOPTOETS.....	8
	3.2.1. VLEERMUIZEN	8
	3.2.2. GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN.....	9
	3.2.3. VAATPLANTEN	10
	3.2.4. VOGELS	10
	3.2.5. AMFIBIEËN EN REPTIELEN	11
	3.2.6. VISSEN.....	11
	3.2.7. OVERIGE BESCHERMDE SOORTEN	11
4.	TOETSING AAN DE NATUURWETGEVING EN CONCLUSIES	12
	4.1. BEOORDELING EFFECTEN GEPLANDE INGREEP OP BESCHERMDE SOORTEN.....	12
	4.1.1. VLEERMUIZEN	12
	4.1.2. GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN.....	12
	4.1.3. VAATPLANTEN	12
	4.1.4. VOGELS	13
	4.1.5. AMFIBIEËN EN REPTIELEN	13
	4.1.6. VISSEN.....	13
	4.1.7. OVERIGE BESCHERMDE SOORTEN	13
5.	SAMENVATTING CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	14
	5.1. AANBEVELINGEN.....	14
	5.2. OVERZICHTSTABEL CONCLUSIES.....	15
6.	LITERATUURLIJST.....	16

1. Inleiding

Hierbij ontvangt u per briefrapportage de bevindingen van het door IDDS uitgevoerde flora- en faunaonderzoek op de locatie Van den Woudestraat 1A te Warmond. Het plangebied is onderzocht en beoordeeld op de aanwezigheid van en betekenis voor door de Flora- en faunawet / Wet Natuurbescherming.

Deze briefrapportage opent met een korte omschrijving van het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling. Aansluitend volgt een bespreking van de onderzoeksmethode. Vervolgens wordt ingegaan op de resultaten van het onderzoek. Afsluitend is geconcludeerd op welke wijze omgegaan moet worden met de mogelijk voorkomende beschermde soorten.

1.1 Plangebied en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied is gesitueerd tussen het spoor, de Ganzenwei en Van den Woudestraat in Warmond. Het betreft de voormalige gemeentewerf die thans in gebruik is als depot voor verschillende aannemers en door de brandweer. Op de Van den Woudestraat na is het omgeven door sloten van 2 en 4 meter breed.

Het plangebied (rood omkaderd)

Het voornemen is de realisatie van nieuwbouw woningen: plan Zwanendrift. Zie planboek Zwanendrift voor details.

1.2 Kenmerken plangebied:

Het plangebied is een stuk grond dat gebruikt wordt als depot. Op het plangebied staan langs de randen veel bomen, waaronder: conifeer, eik, beuk, acacia, wilg, hazelaar, berk, els, vlier en den. De bomen aan de noordwestzijde zijn tot 4 meter hoogte vergroeid met braam. Op het terrein liggen verschillende zandhopen.

2. Werkwijze

Het flora- en faunaonderzoek bestaat uit twee onderdelen.

Eenzijds is een bronnen- en literatuurstudie uitgevoerd. Dit omvat een beknopte bureaustudie, waarbij kaarten zijn geraadpleegd (kenmerken van het landschap waarin het plangebied zich bevindt) en de reeds bekende verspreidingsgegevens van voorkomende beschermde soorten in de regio zijn geraadpleegd.

Voor het raadplegen van verspreidingsgegevens is gebruik gemaakt van de gegevens van waarneming.nl en soortverspreidingsatlassen. Een overzicht van de gebruikte literatuur is opgenomen in de literatuurlijst, die is opgenomen in de bijlage van deze briefrapportage. Op basis van de kenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, is beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn.

Anderzijds is een biotooptoets uitgevoerd. Dit betreft een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld. Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied.

3. Onderzoekresultaten

De resultaten van zowel de bronnen- en literatuurstudie als de biotooptoets worden hieronder weergegeven. In het bronnen- en literatuuronderzoek zijn het plangebied en het omliggende gebied in een straal van ongeveer 1,5 kilometer onderzocht. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied.

De bevindingen uit een eerdere rapportage veldonderzoek flora- en fauna Van den Woudestraat 1A, IDDS, 29 november 2012, 12105728/NHO/rap1 zijn in dit rapport wegens veroudering veelal buiten beschouwing gelaten.

3.1 Bronnen- en literatuuronderzoek

Bij deze toetsing is alleen gekeken naar de streng beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. Op waarneming.nl zijn de waarnemingen over de afgelopen 3 jaar gecheckt van kilometerhokken 93,467 en 94,467.

3.1.1 Vleermuizen:

Franjestaart, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis zijn boombewonende soorten. Zomerverblijven bevinden zich vaak in (oude) bomen met holten, behalve de franjestaart en ruige dwergvleermuis, deze hebben verblijven in zowel bomen als gebouwen. Winterslaap vindt plaats in koele, vochtige en vorstvrije gebouwen, behalve de rosse vleermuis, deze soort overwintert in bomen. Deze soort gebruikt bomen het hele jaar door als verblijfplaats.

Voor vleermuizen zijn, op enkele dikkere bomen met mogelijk holtes na, geen verblijfplaatsen aanwezig in het plangebied. De bomen moeten worden onderzocht op holtes die voor vleermuizen geschikt zijn om in te verblijven.

Mogelijk zijn ook geschikte lijnelementen, zoals de bomenrij langs de sloot, om langs te jagen/migreren aanwezig.

Gebouwen zijn niet op het terrein aanwezig, voor gebouwbewonende soorten is het terrein derhalve ongeschikt als verblijfplaats. Er zijn geen waarnemingen van vleermuizen op waarneming.nl gevonden. De dichtstbijzijnde (boombewonende)kolonie rosse vleermuizen ligt bij Huys te Warmond.

3.1.2 Grondgebonden zoogdieren:

Er zijn geen meldingen van (strikter) beschermde soorten in of nabij het plangebied. Deze worden gezien de habitat, beperkte grootte en wegens ingesloten door water, spoor en woonwijk, ook niet verwacht.

3.1.3 Vaatplanten:

In de kilometerhokken zijn verschillende waarnemingen van zeldzame planten. Er worden gezien het biotoop geen vaatplanten uit tabel 3 van de Flora- en faunawet in het plangebied verwacht. De meeste soorten uit tabel 2 en 3 hebben oude (stads)muren of een drassig biotoop nodig. Steenanjer en stijf hardgras (tabel 2) zouden vanwege verspreidingsgegevens en habitat wel op het terrein kunnen groeien. Beide soorten verliezen hun beschermde status in de Wet Natuurbescherming.

3.1.4 Vogels:

Op waarneming.nl staan vele waarnemingen van vogels in de kilometerhokken. Veel van deze waarnemingen hebben betrekking op vogels waargenomen op het eiland Koudenhoorn en omgeving: een compleet andere habitat.

Tuin- en struweelvogels als merel, vink, zwartkop, gaai enz. zijn in de omgeving van het plangebied allemaal waargenomen. Het plangebied heeft veel bomen en een verruigd karakter, waardoor er met deze soorten rekening moet worden gehouden. Omdat er in het plangebied geen opstallen aanwezig zijn worden de jaarrond beschermde soorten als huismus en gierzwaluw, die afhankelijk zijn van bebouwing, niet verwacht.

3.1.5 Amfibieën en reptielen:

Wat betreft strikt beschermde amfibieën komt in de omgeving van Warmond alleen de rugstreeppad voor. Rugstreeppadden zijn warmteminnend en komen daarom vooral voor in gebieden waarvan de bodem vaak sterk opwarmt en waarin ze kunnen graven. De rugstreeppad is vooral een soort van terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebrachte dynamiek. Braakliggende bouwterreinen, groeven en zand- en kleiafgravingen, (rivier)duinen en uiterwaarden vormen een ideaal leefgebied voor de rugstreeppad. Vaak is er een goed vergraafbare bodem aanwezig en is er bouw materiaal om onder te schuilen. Als deze bodem in het plangebied aanwezig is, dient met rugstreeppad rekening gehouden te worden. Er moet wel geschikt water in de buurt zijn voor de voortplanting. Er zijn op waarneming.nl geen waarnemingen bekend van rugstreeppadden in de onderzochte kilometerhokken.

Het voorkomen van reptielen kan op grond verspreidingsgegevens uit de literatuur en de habitat worden uitgesloten.

3.1.6 Vissen:

In de voorgenomen plannen wordt er gewerkt aan de watergangen. Enkele watergangen zullen verbreed en verbeterd worden.

In het vorige rapport wordt melding gemaakt van het mogelijk voorkomen van kleine modderkruiper. Deze soort verliest per 1 januari met het ingaan van de Wet Natuurbescherming zijn beschermde status; evenals de bittervoorn. Overige beschermde vissen worden op basis van de verspreidingsgegevens uit de literatuur niet in de watergangen rond het terrein verwacht.

3.1.7 Overige beschermde soorten:

De verschillende soorten libellen, vlinders, insecten en andere ongewervelde, die vermeld worden in tabel 2 en 3 van Flora- en faunawet zijn afhankelijk van een andere habitat dan droog, braakliggend terrein en worden niet verwacht aanwezig te zijn in het plangebied. Meldingen van deze soorten in de omgeving van het plangebied zijn er niet.

3.2 BIOTOOPTOETS

De biotooptoets is uitgevoerd door een ecooloog op 9 augustus 2016 van 20:30 tot 23:40 bij windkracht 2, zware bewolking en ca. 16 graden.

Tijdens het veldbezoek is het plangebied onderzocht op het voorkomen van krachtens de Flora- en faunawet beschermde soorten en zijn gebiedskenmerken beoordeeld die het voorkomen van deze soorten mogelijk maken. Tevens heeft, om het belang van het gebied voor vleermuizen te toetsen, van zonsondergang 21:14 tot 23:40, een verkennend vleermuisonderzoek plaatsgevonden.

3.2.1 Vleermuizen:

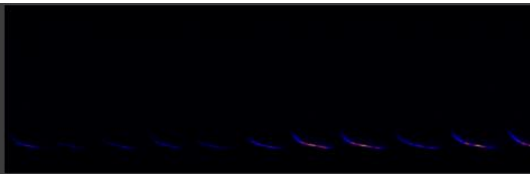

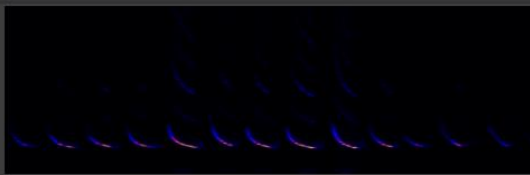

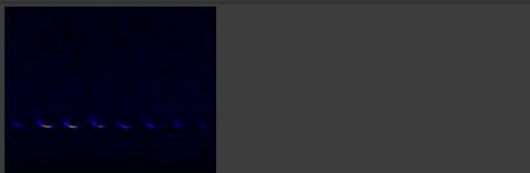

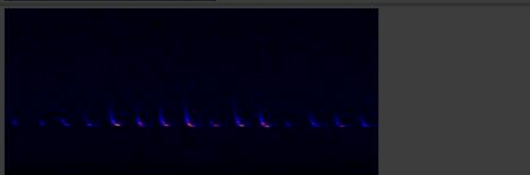
De bomen in het plangebied zijn gecontroleerd op holtes. Het vorige onderzoek maakt melding van 3 holtes. Deze hebben zich mogelijk bevonden in een oude eik, die inmiddels is omgevallen en grotendeels verwijderd. Tijdens het veldbezoek is nauwkeurig gezocht naar holtes, ingerotte boomdelen, ingescheurde takken en loshangend schors. Geen van deze mogelijke verblijfplaatsen zijn gevonden. Opstallen ontbreken in het plangebied.

Het plangebied biedt als verblijfplaats voor vleermuizen weinig perspectief. Een lijnelement om langs te jagen/migreren ligt mogelijk langs het spoorpad en de sloot langs het spoor. Dit lijnelement blijft na uitvoering van de voorgenomen plannen ongewijzigd. Het plangebied heeft waarschijnlijk alleen de functie van foerageergebied. Nader onderzoek zou op grond van bovenstaande gegevens niet nodig zijn.

Omdat het vorige rapport echter melding maakte van holtes, zijn met behulp van een batdetector (Elekon Batlogger M) van 21:14 tot 23:40 alle geluiden die van vleermuizen kunnen zijn opgenomen. Belangrijke andere geluiden, zoals sociale geluiden die duiden op mannetjes die roepen tijdens de paartijd, worden eveneens opgenomen. Deze geluiden zijn vervolgens met het programma BatExplorer geanalyseerd. De bevinden worden hieronder beschreven.

De batdetector heeft afwisselend op verschillende plekken op het terrein gestaan. Onderstaande waarnemingen zijn de eerste geluiden sinds 21:14 van vleermuizen. Het betreft één foeragerende rosse vleermuis (*nyctalus noctula*) en één foeragerende gewone dwergvleermuis (*pipistrellus pipistrellus*).

<p>23320224 </p> <p>Location: -</p> <p>Length: 6,96 s Rec quality: 74,0 %</p> <p>Calls: 29 $\varnothing$Length: 12,0 ms, $\varnothing$Distance: 170 ms, cf-n(20),fm-d(8),fm-l(1),</p> <p>Peak Freq: 25,7 kHz</p> <p>Species: ☒ <i>Nyctalus noctula</i>, Select...</p> <p>Suggest Species...</p>	
<p>23320226 </p> <p>Location: -</p> <p>Length: 9,18 s Rec quality: 83,8 %</p> <p>Calls: 33 $\varnothing$Length: 10,0 ms, $\varnothing$Distance: 150 ms, fm-d(20),cf-n(12),fm-l(1),</p> <p>Peak Freq: 25,9 kHz</p> <p>Species: ☒ <i>Nyctalus noctula</i>, Select...</p> <p>Suggest Species...</p>	
<p>23320227 </p> <p>Location: -</p> <p>Length: 7,94 s Rec quality: 82,0 %</p> <p>Calls: 29 $\varnothing$Length: 10,0 ms, $\varnothing$Distance: 170 ms, fm-d(16),cf-n(13),</p> <p>Peak Freq: 25,7 kHz</p> <p>Species: ☒ <i>Nyctalus noctula</i>, Select...</p> <p>Suggest Species...</p>	
<p>23320228 </p> <p>Location: -</p> <p>Length: 2,37 s Rec quality: 37,3 %</p> <p>Calls: 8 $\varnothing$Length: 5,0 ms, $\varnothing$Distance: 100 ms, fm-d(6),cf-n(2),</p> <p>Peak Freq: 44,4 kHz</p> <p>Species: ☐ <i>Pipistrellus pipistrellus</i>, Select...</p> <p>Suggest Species...</p>	
<p>23320232 </p> <p>Location: -</p> <p>Length: 3,10 s Rec quality: 39,1 %</p> <p>Calls: 15 $\varnothing$Length: 4,0 ms, $\varnothing$Distance: 90 ms, fm-d(13),fm-a(1),fm-l(1),</p> <p>Peak Freq: 47,5 kHz</p> <p>Species: ☐ <i>Pipistrellus pipistrellus</i>, Select...</p> <p>Suggest Species...</p>	

De gewone dwergvleermuis is herhaaldelijk tot 23:37 foeragerend vastgelegd.

<p>23320954 </p> <p>Location: -</p> <p>Length: 7,64 s Rec quality: 98,6 %</p> <p>Calls: 24 $\varnothing$Length: 8,0 ms, $\varnothing$Distance: 60 ms, cf-e(13),cf-n(8),fm-d(3),</p> <p>Peak Freq: 47,0 kHz</p> <p>Species: ☐ <i>Pipistrellus pipistrellus</i>, Select...</p> <p>Suggest Species...</p>	
---	--

Gewone dwergvleermuis jagend in open omgeving (detector midden op het terrein).

Van rosse vleermuis is na 22:02 nog één waarneming gedaan om 23:26. Andere soorten vleermuizen zijn niet waargenomen. Met het blote oog zijn tijdens de schemering tot donker geen vleermuizen (al dan niet jagend boven de bomen) waargenomen, op gehoor konden vanwege de ruis van de snelweg en het frequente treinverkeer geen sociale geluiden worden gehoord. Sociale geluiden, veelal te horen bij kraamverblijven en in de paartijd, zijn niet vastgelegd met de batdetector. Dit past bij de zeer beperkte activiteit van vleermuizen in het plangebied. De enkele rosse vleermuis die het gebied heeft bezocht, gebruikt net als de gebouwbewonende soort gewone dwergvleermuis, het plangebied als foerageergebied. Uit het onderzoek is niet naar voren gekomen dat de bomenrijen dienst doen als lijnelement om langs te jagen/migreren. Geluiden van langsvliegende vleermuizen op trekroute zijn niet opgenomen. Er is op basis van de geanalyseerde gegevens geen reden om aan te nemen dat het plangebied dienst doet als verblijfplaats van vleermuizen.

Dit vleermuisonderzoek heeft niet tot doel het vleermuisprotocol te volgen, maar dient slechts om bovenstaande analytische conclusie op basis van zichtwaarnemingen met betrekking tot holtes, dat het plangebied slechts gebruikt wordt als foerageergebied en niet als verblijfplaats, te ondersteunen.

3.2.2 Grondgebonden zoogdieren:

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) zoogdieren waargenomen. Geconstateerd is dat het gebied ongeschikt is voor tabel 2 en 3 soorten van de Flora- en faunawet. Mogelijk komen op het terrein algemene muissorten voor.

3.2.3 Vaatplanten:

Tijdens het veldbezoek is Wilde Marjolein aangetroffen. Deze soort is vrij algemeen in Zuid-Limburg en plaatselijk in Zeeland en zeldzaam in het oostelijke rivierengebied en aangrenzende gebieden, maar elders verwilderd. Hier betreft het waarschijnlijk een verwilderde soort. Wilde Marjolein is nu nog beschermd in tabel twee, maar verliest die status met ingang van de Wet Natuurbescherming.

(niet wilde) Wilde Marjolein

Ruigte vegetatie

3.2.4 Vogels:

Het plangebied is vanwege het braamstruweel en de vele bomen voor bijna alle tuin- en struweelvogels geschikt om te broeden.

Tijdens het veldbezoek zijn meerdere merels waargenomen. Het braamstruweel is ideaal terrein voor huismussen om te schuilen. Het ligt echter te ver van eventuele broedplaatsen om hier voor te dienen. Huismussen zijn niet waargenomen. Het vorige rapport maakt melding van een nest van een sperwer. Dit nest, evenals andere nesten van jaarrond beschermde vogels, is niet gevonden.

3.2.5 Amfibieën:

Plekken met los zand, waar de rugstreeppad zich kan ingraven voor de winter, zijn op verschillende plaatsen aanwezig. De omgeving van het terrein is voor padden echter ongeschikt vanwege het ontbreken van geschikt voortplantingswater. De sloten zijn veelal te breed en de sloten zijn voorzien van beschoeiing waardoor padden het gebied niet in kunnen vanuit de sloot. Amfibieën zijn niet waargenomen tijdens het veldbezoek.

3.2.6 Vissen:

Omdat er volgens de literatuur geen beschermde soorten volgens de Wet Natuurbescherming voorkomen in het plangebied en derhalve voor alle vissen de zorgplicht geldt, is geen visbemonstering gedaan.

3.2.7 Overige beschermde soorten:

Beschermde vlinders, libellen, insecten en andere ongewervelde zijn niet waargenomen. Wel is geconstateerd dat het biotoop ongeschikt is voor de beschermde soorten van deze soortgroepen uit tabel 2 en 3 van Flora- en faunawet. Dit omdat er geen poeltjes aanwezig zijn waarin libellen eieren kunnen leggen en waardplanten en biotoop van vlinders en libellen ontbreken.

4. Toetsing aan de natuurwetgeving

4.1 Beoordeling effecten geplande ingreep op beschermde soorten

Onderstaand worden de geplande ontwikkelingen in het plangebied en hun invloed op de vastgestelde soorten getoetst aan de Flora- en faunawet / Wet Natuurbescherming. De Wet Natuurbescherming treedt per 1 januari 2017 in werking. In onderstaande conclusies wordt steeds uitgegaan van de Flora- en Faunawet. Daar waar echter in de Wet Natuurbescherming sommige soorten uit de Flora- en Faunawet hun bescherming verliezen, loopt dit rapport alvast vooruit op de Wet Natuurbescherming. Voor soorten die wel in de Wet Natuurbescherming, maar niet in de Flora- en Faunawet worden beschermd geldt dat voor deze soorten nog geen vergunning kan worden aangevraagd. In de uiteindelijke conclusie (afsluitende tabel) wordt daarom bekeken of een vergunning in de zin van de Flora- en Faunawet noodzakelijk is. De wetgever geeft aan dat indien tijdens de werkzaamheden de wet wordt gewijzigd, gewerkt kan blijven worden volgens de oude regels. Het werk hoeft niet te worden stilgelegd om voor een nieuw beschermde soort een vergunning aan te vragen.

4.1.1 Vleermuizen:

Uit het veldbezoek is naar voren gekomen dat het plangebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen bevat. Uit de geanalyseerde gegevens van het ondersteunende detectoronderzoek blijkt dat de functie van het plangebied voor vleermuizen, op foerageergebied na, nihil is. Dit foerageergebied blijft, na de ontwikkeling van de voorgenomen plannen, voor de gewone dwergvleermuis grotendeels in tact. Deze vleermuis jaagt ook tussen gebouwen. Met het verdwijnen van de bomenrijen uit het plangebied zal wellicht een klein stukje foerageergebied van de rosse vleermuis verdwijnen. Het betreft geen essentieel foerageergebied en in de omgeving blijft ruim voldoende foerageergebied over voor deze soort, waarvan zich een kolonie nabij Huys te Warmond. De bomen in het gebied doen geen dienst als lijnelement. Met het verwijderen van de bomen worden derhalve geen verblijfplaatsen van vleermuizen verwijderd en wordt geen essentieel foerageergebied van vleermuizen te niet gedaan.

Nader onderzoek naar vleermuizen wordt hierom niet nodig geacht. Om het gebied voor vleermuizen interessant te maken volgen verderop in dit rapport enkele aanbevelingen.

4.1.2 Grondgebonden zoogdieren:

Tijdens het veldbezoek zijn geen grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Sporen of verblijfplaatsen van zoogdieren zijn evenmin aangetroffen. Uit de literatuur blijkt dat in het plangebied geen grondgebonden zoogdieren voorkomen die bescherming genieten van de Flora- en faunawet. Geconcludeerd kan worden dat geplande ontwikkelingen in het plangebied geen invloed op deze soorten hebben. Mogelijk kunnen konijn, wezel en egel en algemene muisoorten aanwezig zijn. Met de inwerkingtreding van de Wet Natuurbescherming worden sommige algemene muizensoorten beschermd indien zij niet op erven of in woningen zitten. Omdat voor deze soorten nog geen ontheffing kan worden verkregen, is deze niet nodig en wordt geadviseerd volgens de zorgplicht te werk te gaan.

4.1.3 Vaatplanten:

Op Wilde Marjolein na, zijn er geen beschermde planten aangetroffen. Wilde Marjolein verliest de beschermde status met ingang van 1 januari. Omdat de aanvraagprocedure voor een ontheffing minimaal 16 weken duurt wordt een eventuele ontheffing pas 2017 verwacht. Indien de werkzaamheden plaatsvinden voor januari 2017 wordt geadviseerd geen ontheffing aan te vragen en de Wilde Marjolein uit te scheppen en op een andere plaats terug te zetten. Conclusie: de aanwezige vaatplanten staan ontwikkelingen niet in de weg.

4.1.4 Vogels:

Er zijn geen nesten gevonden van jaarrond beschermde vogels. Vanwege het boom- en struikrijke terrein moet bij de voorgenomen plannen verstoring van broedvogels (al dan niet beschermd) voorkomen worden. Voor het broedseizoen geldt geen standaard periode (globaal van 15 maart tot augustus). Geadviseerd wordt het groen voor het broedseizoen te ruimen, zodat er tijdens de werkzaamheden geen broedende vogels zijn.

Conclusie: de geplande ontwikkelingen in het plangebied hebben geen invloed op broedende vogels, zolang aan de zorgplicht wordt voldaan.

4.1.5 Amfibieën en reptielen:

Amfibieën zijn niet waargenomen tijdens het bezoek.

Wat betreft strikt beschermde amfibieën komt in de omgeving van Warmond alleen de rugstreeppad voor. Het plangebied heeft geen betekenis voor rugstreeppad. Geschikt voortplantingswater (water dat snel opwarmt en liefst geen verbinding heeft met sloten zodat er geen vis in zit) op of in de directe omgeving van het plangebied is niet aanwezig. Het is niet aannemelijk, mede vanwege toegankelijkheid terrein door beschoeiing, dat eventuele rugstreeppadden uit de verre omgeving van het plangebied de hopen los zand zullen gebruiken om zich in te graven voor de winterslaap.

Het voorkomen van reptielen kan op grond van de literatuur worden uitgesloten.

Bij het werken aan de watergangen moet wel rekening gehouden worden met algemene soorten kikkers en gewone pad.

Conclusie: de geplande ontwikkelingen in het plangebied hebben geen invloed op deze categorie dieren, zolang gewerkt wordt volgens de zorgplicht. Tevens kan gewerkt worden via de gedragscode Ruimtelijke Ontwikkeling Stadswerken (geldig tot 31 december 2016).

4.1.6 Vissen:

De kleine modderkruiper komt, zoals blijkt uit het vorige rapport, misschien voor in het plangebied. Deze soort is beschermd in de Flora- en faunawet. Indien een ontheffing hiervoor moet worden aangevraagd bij het RvO zal deze vermoedelijk pas worden verleend in 2017. Op dat moment geldt de Wet Natuurbescherming waarin de soort niet meer beschermd is. Mochten de werkzaamheden aan het water plaatsvinden voor 2017 dan wordt geadviseerd de werkzaamheden conform de zorgplicht uit te voeren, en dus rekening te houden met de kwetsbare periode van de kleine modderkruiper bij werkzaamheden aan de waterkanten. Hierdoor wordt gewerkt in de geest van Flora- en faunawet, als ware een ontheffing zou zijn verstrekt. September en oktober zijn goede maanden om te werken aan de waterkanten.

Op hoofdlijnen weergegeven de kwetsbare perioden van de kleine modderkruiper.

	jan	febr	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
voortplanting				■	■	■	■	■	■			
winterrust	■	■	■	■							■	■

■ Kwetsbare periode

Conclusie: voor aanwezige vissen hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel dient bij de werkzaamheden rekening gehouden te worden met de zorgplicht.

Tevens kan gewerkt worden via de gedragscode Ruimtelijke Ontwikkeling Stadswerken (geldig tot 31 december 2016). Indien gewerkt wordt volgens deze gedragscode is het aanvragen van een ontheffing niet noodzakelijk.

4.1.7 Overige beschermde soorten:

Het plangebied is qua biotoop niet geschikt voor de in de Flora- en faunawet beschermde vlinders, libellen en andere ongewervelde. De literatuur maakt ook geen melding van waarnemingen hiervan in het gebied.

Er zijn geen overige beschermde soorten die ontwikkelingen in de weg staan.

5. Conclusies

Uit deze biotooptoets is naar voren gekomen dat het onwaarschijnlijk is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijk leefgebied van (strikt) beschermde soorten in de Flora- en Faunawet worden aangetast.

Wel dient met de plannen rekening gehouden te worden met een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet. Deze voorwaarden zijn altijd van toepassing:

- In het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot augustus) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn tijdens het broeden beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren;
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood.

5.1 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen. Zie literatuurlijst voor vermelding naar brochure vleermuisvriendelijk bouwen.
- het planten van bomen en struwelen voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten.
- het creëren van een paddenpoel in de omgeving. Dit kan positieve effecten hebben op het voorkomen van amfibieën.
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismussen en gierzwaluwen. Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.

5.2 Tabel

In onderstaande tabel zijn de onderzoeksresultaten per soortgroep nog een keer samengevat.

Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten in het plangebied.

Soort(groep)	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing	Bijzonderheden/ opmerkingen
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Nee	Nee	Geen strikter beschermde soorten aanwezig
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	Geen verblijfplaatsen aanwezig, foerageergebied niet essentieel, bomenrijen doen geen dienst als essentieel lijnelement.
Vogels	Nee	Nee	Nee	Werk buiten het broedseizoen
Amfibieën	Ja*	Nee	Nee	Geen strikter beschermde soorten aanwezig
Vaatplanten	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soort in Wet Natuurbescherming aanwezig
Vissen	Nee	Nee	Nee	Geen beschermde soort in Wet Natuurbescherming aanwezig
Overige soorten	Nee	Nee	Nee	Geen strikter beschermde soorten aanwezig

*zie opmerking zorgplicht hierboven

Noordwijk, 13 september 2016

mr. R.F.M. Sluijs
ecoloog

6. Literatuurlijst

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Limpens e.a. KNNV 1997

Structure and variability of bat social calls: implications for specificity and individual recognition. Journal Zoological 2003 261, pag. 21-33. G. Pfalzer en J. Kusch

Herkenning van vleermuissoorten en gedrag aan de hand van echolocatiegeluiden, voorlopige versie 2014, Zoogdiervereniging, E. Jansen en H. Limpens

Bats of Britain and Europe, C. Dietz en A. Kiefer, 2016

brochure vleermuisvriendelijk bouwen: Landschapsbeheer Flevoland, Zoogdiervereniging en Tauw bv, 2011

Atlas van de Nederlandse Zoogdieren, Zoogdiervereniging 2016, S. Broekhuizen et al.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(Redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.

Stichting RAVON: www.ravon.nl

Soortenstandaarden RVO 2014: www.rvo.nl

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Wet Natuurbescherming ruimtelijke ingreep, Ministerie van LNV, 2009

Nederlandse Oecologische Flora. Wilde planten en hun relaties. Weeda e.a. 1985-1994

Verspreidingsatlas planten. 13 mei 2014, <http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>.

www.waarneming.nl, met betrekking tot relevante waarnemingen in het plangebied

rapportage veldonderzoek flora- en fauna Van den Woudestraat 1A, IDDS, 29 november 2012, 12105728/NHO/rap1

Plan Zwanendrift: Tender voormalige gemeentewerf Warmond, Planboek en Planaanpassingen d.d. 27 juni 2016